# Jaarverslag vergunningverlening, toezicht en handhaving milieu 2022

*Opdrachtgever*: J. Roselle - Teammanager Omgevingsrecht en Veiligheid
*Datum vaststelling*: april 2023; tkn raad.

## 1 Inleiding

Het college stelt het jaarverslag vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) milieu 2022 vast op grond van artikel 7.7 van het Besluit omgevingsrecht (Bor), de Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving Wabo (2016) en de daarin opgenomen kwaliteitscriteria 2.2 (procescriteria; onderdeel 1, Rapportage en evaluatie). Dit jaarverslag is een rapportage en evaluatie van de in 2022 uitgevoerde milieu-VTH-activiteiten en geeft weer hoe zich dit verhoudt tot de voorgenomen activiteiten in de jaarprogramma's en in hoeverre de activiteiten bijgedragen hebben tot een prettige, duurzame en veilige leefomgeving.

### *Context en reikwijdte*

Dit jaarverslag betreft de vth-activiteiten die ODRA uitvoert voor de gemeente Rheden en de kaderstellende en organisatorische activiteiten die de gemeente hiertoe zelf uitvoert. De vth-activiteiten van ODRA betreffen met name milieutoezicht, waar deze rapportage zich daarom ook meest op richt.

ODRA voert de vth-werkzaamheden uit volgens regionale milieu-vth-strategieën. Deze strategieën zijn in lijn met het in 2022 geactualiseerde Rhedense vth-kader voor de leefomgeving (Beleidsregels VTH beleid 2022-2024).

ODRA voert de vth-taken voor al haar partners zoveel mogelijk uniform uit ten behoeve van efficiency en een gelijk speelveld voor bedrijven. ODRA rapporteert hierover jaarlijks over al haar activiteiten in haar jaarstukken. Per partner rapporteert ODRA maandelijks cijfermatig over de voortgang. Dit jaarverslag verbindt de uitvoerende activiteiten van ODRA in en voor Rheden met de kaderstellende activiteiten van de gemeente zelf in haar rol als opdrachtgever. Integraliteit met de gemeentelijke 'thuistaken' borgen we door de milieu-vth-taken op hoofdlijn mee te nemen in het Uitvoeringsprogramma vth leefomgeving.

### *Versterking milieu-vth-stelsel – landelijk en in Gelderland*

Grote impact op het milieu-vth-taakveld heeft het rapport van de Commissie Van Aartsen (Om de leefomgeving, 2021). In dit rapport zijn 10 aanbevelingen gedaan ter verbetering van het landelijke milieu-vth-stelsel. De aanbevelingen betroffen onder andere grotere omgevingsdiensten, meer afstand tot gemeente en provincie en een andere financieringsvorm. In 2022 is het landelijke Interbestuurlijke programma versterking VTH (IBP-VVTH) gestart om de aanbevelingen uit te werken en te implementeren. Op Gelderse schaal is in 2022 een evaluatie gestart van het Gelders Stelsel van Omgevingsdiensten, waarbij met name gekeken is naar robuustheid (oplevering rapport in 2023).

### *Resultaten 2022*

- ODRA heeft in de gemeente Rheden in 2022 ongeveer 300 controles uitgevoerd en ongeveer 130 klachtmeldingen afgehandeld.
- ODRA heeft 6 verschillende vergunningprocedures gevoerd, 32 milieumeldingen, diverse vooroverleggen en ruim 300 asbestmeldingen afgehandeld.
- Projecten zijn uitgevoerd rond energiebesparing bij bedrijven (afronding), ondermijning (integrale controle De Beemd) en voorbereiding toezicht regelgeving Label C voor kantoren en EPBD III (energie-eisen voor gebouwen en (technische) installaties).
- Regionaal is samengewerkt rond de implementatie van de Omgevingswet via het Platform Omgevingswet en rond de versterking van de regionale milieusamenwerking.

### *Leeswijzer*

Hoofdstuk 2 beschrijft de uitgevoerde toezicht- en handhavingsactiviteiten in 2022,
hoofdstuk 3 de uitgevoerde vergunningverlening,
hoofdstuk 4 de activiteiten rond het kader milieu-vth,
hoofdstuk 5 beschrijft de organisatie van milieu-vth en
hoofdstuk 6 wettelijke en maatschappelijke ontwikkelingen.

# 2 Milieutoezicht

*Kader milieutoezicht*

Wanneer regels niet nageleefd worden, probeert ODRA in eerste instantie naleving te bewerkstelligen via aanspreken en minnelijk overleg. Wanneer dit niet of onvoldoende lukt, zet ODRA juridische handhaving in. Afhankelijk van de aard en ernst van de situatie, kan ODRA bijvoorbeeld zelf direct ingrijpen (bestuursdwang) of dreigen met een 'geldboete' (dwangsom). Hoe en met welke prioriteiten ODRA toezicht en handhaving uitvoert, is beschreven in:

- Landelijke handhavingsstrategie (LHS, 2016),
- Grenzen aan gedogen (landelijke richtlijn, 1996),

en specifiek rond milieutoezicht:

- Notitie Visie en leidende principes milieutoezicht regio Arnhem en Probleem- en risicoanalyse regio Arnhem (2020).
- Nalevingsstrategie regio Arnhem (2015) en de
- Probleem- en risicoanalyse regio Arnhem (2015).
- Toezichtstrategie milieu ODRA 2022-2025 (2021).

*Uitvoering toezicht en handhaving*

Milieutoezicht bestaat uit:

- Periodieke, integrale milieucontroles bij bedrijven.
- Aspectcontroles. Dit betreft controles op een specifiek milieuthema als bodem, geluid, energiebesparing etc.
- Oplevercontroles. Dit zijn controles bij milieu-inrichtingen op verleende omgevingsvergunningen en ingediende meldingen Activiteitenbesluit.
- Controles naar aanleiding van meldingen grondverzet (Bkk), bodemsanering en slopen met asbest.
- Controles naar aanleiding van bedrijfsgerelateerde klachten en meldingen over milieuoverlast van derden.
- Gebiedsgerichte controles als veld- en gevelcontroles.
- Projectmatige controles. Dit betreft bijvoorbeeld branchegericht toezicht.
- Controles ketentoezicht. Dit betreft met name afval- en grond-controles.
- Handhavingscontroles. Dit zijn controles tijdens het juridische handhavingstraject.

Milieucontroles zijn over het algemeen op locatie uitgevoerd. In de 1e helft van 2022 zijn de controles vanwege de coronamaatregelen zo mogelijk digitaal en alleen in overleg met het bedrijf op locatie uitgevoerd. In onderstaande figuur zijn de aantallen controles/zaken in de jaren 2019-2022 weergegeven. Gebiedsgerichte controles en controles op illegale activiteiten zijn hierin vanwege hun andere aard niet opgenomen.

**Figuur 1 Aantal milieuzaken/controles in 2019-2022**

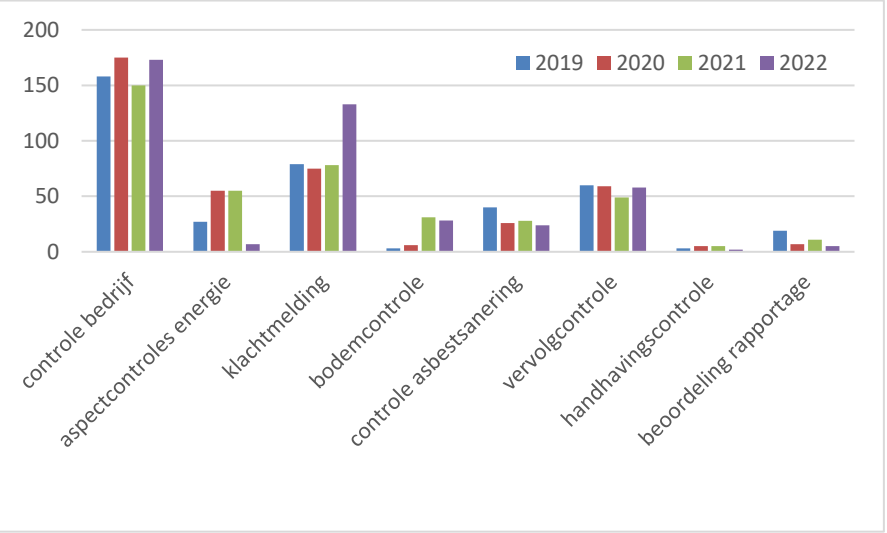


In tabel 1 (blz. 3 en 4) zijn de verschillende controles integraal en per taakveld beschreven. De beschikbare capaciteit voor toezicht en handhaving milieu in 2022 was ongeveer 3 fte.

*Thema-overstijgend*

- Naast de klachtafhandeling heeft ODRA een piketdienst. De piketdienst is 7 dagen per week, 24 uur per dag paraat om direct actie te ondernemen bij situaties van acute overlast en calamiteiten.
- ODRA heeft in enkele controletrajecten juridische handhaving toegepast.

**Tabel 1 Rapportage milieutoezicht per thema**

| Taakveld | Activiteiten 2022 | Toelichting en evaluatie | Voort gang |
|---|---|---|---|
| *Milieutoezicht bedrijven* | | | |
| Periodiek toezicht bedrijven | 173 controles,<br>58 vervolgcontroles. | • Conform planning Toezichtstrategie milieu ODRA 2022-2025. | ☺ |
| Klachten | 133 klachtmeldingen afgehandeld. | • Het aantal klachten in Rheden varieert sterk door de jaren heen. Het ene jaar zijn er 40 klachtmeldingen, het andere jaar 100. Het aantal klachten in 2022 was daarmee bovengemiddeld.<br>• De klachten betreffen vooral geluidsoverlast door bedrijvigheid (76%). | ☺ |
| *Energie* | | | |
| Energiebesparing bedrijven | • 7 energiecontroles uitgevoerd bij midden- en grootverbruikers.<br>• Tijdens de periodieke milieucontroles bedrijven geïnformeerd over de energiebesparingsplicht. | • Meeste relevante bedrijven zijn in 2018-2021 gecontroleerd (ambitie klimaatprogramma Rheden). In 2022 zijn nog enkele resterende controles uitgevoerd.<br>• Energiecontroles vereisen relatief vaak vervolgcontroles (bij 60% van de energiecontroles). Vanwege de vaak lange hersteltermijnen zijn veel van deze vervolgcontroles in 2022 uitgevoerd. Maatregelen betreffen meest verlichting, CV-regelingen en leidingisolatie. Meestal worden deze maatregelen getroffen zonder dat (juridische) handhaving nodig is. | ☺ |
| Label C kantoren | Gezamenlijk (gemeenten en ODRA) voorbereid projectplan voor het toezicht in 2023. | Vanaf 1 januari 2023 geldt voor kantoren de zogenaamde label C-verplichting. Door samen te werken in de regio is kennis en kunde gebundeld en de aanpak in de regio uniform. | ☺ |
| EPBD III | Gezamenlijk (gemeenten en ODRA) onderzoek naar vertaling richtlijn in toezicht. | Al sinds 2020 gelden strengere energie-eisen voor installaties. Toezicht op deze regeling is echter lastig. Dit bleek een landelijk probleem. Verwachting is dat de nieuwe richtlijn EPBD IV dit zal verbeteren. Gezamenlijke project is daarom gepauzeerd tot najaar 2023. | 😐 |
| *Ondermijning, illegale bedrijvigheid* | | | |
| Gevelcontroles | Integrale inventarisatie bedrijven op De Beemd, Velp. | Lege panden en onduidelijke bedrijven zijn een risico in kader van illegale bedrijvigheid. Vanuit het programma Ondermijning van gemeente en het project Theseus van de provincie Gelderland heeft ODRA bijgedragen aan de integrale inventarisatie van bedrijven op De Beemd in Velp. | ☺ |
| Controle aard bedrijfsactiviteit | Geen. | In de bestemmingsplannen is de locatie van bedrijven met betrekking tot hun milieubelasting via milieuzonering gereguleerd. Controle hierop volgt uit actualisatie van de bestemmingsplannen, naar aanleiding van klacht-meldingen en bij nieuwe initiatieven. | ☺ |
| Asbest | 24 controles. | Het aantal sloopmeldingen met asbest is ongeveer 300 per jaar. Risicogericht worden veld- en administratieve controles uitgevoerd, inclusief mbt illegale asbestsaneringen.. | ☺ |

| Taakveld | Activiteiten 2022 | Toelichting en evaluatie | Voort gang |
|---|---|---|---|
| *Geluid* | Diverse geluidmetingen bij horeca en evenementen. | Vanwege de coronamaatregelen waren er minder evenementen in 2022. | ☺ |
| *Afval en lozingen* | Geen specifieke toezichtsactiviteiten. | • ODRA neemt in de periodieke milieucontroles bij bedrijven de aspecten afval en lozingen integraal mee.<br>• Rond lozingen werkt ODRA samen met het Waterschap Rijn en IJssel. Het Waterschap bemonstert jaarlijks bij enkele bedrijven in Rheden het afvalwater. | ☺ |
| *Bodem* | | | |
| Controles. | Ongeveer 30 controles (veldcontroles en nav meldingen). | • In 2018 heeft ODRA in kader van risicogericht toezicht een barrièremodel rond grondverzet gemaakt. Uitvoering van het toezicht is aan de hand hiervan. Grondverzet heeft daarbij een sterk bovengemeentelijk karakter. | ☺ |
| Grondwaterbeschermings-gebieden | Geen specifieke toezichtsactiviteiten. | Met ingang van de Omgevingswet belegt de provincie het (extra) toezicht op de bedrijven in de grondwaterbeschermingsgebieden bij ODRA. | nvt. |

# 3 Vergunningverlening milieu

*Kader milieuvergunningverlening*

- Vergunningenstrategie regio Arnhem (2015).

*Uitvoering vergunningverlening*

Vergunningverlening betreft het afhandelen van aanvragen en milieumeldingen. Aanvragen van zogenaamde complexe bedrijven (in Rheden 2) worden afgehandeld door de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN). In het kader van een milieumelding kunnen maatwerkvoorschriften gesteld worden.

**Tabel 2 Producten vergunningverlening**

| | Aantal | |
|---|---|---|
| **Soort product** | **2021** | **2022** |
| Milieumeldingen | 30 | 32 |
| Sloopmeldingen met asbest | 296 | 307 |
| Maatwerkvoorschriften | 6 | 2 |
| Omgevingsvergunning milieu | 4 | 4 |
| Intrekking vergunning | - | - |
| Actualisatie vergunning milieu | - | - |
| MER beoordeling | 1 | - |

Ten behoeve van de vergunningverlening voert ODRA vooroverleg met ondernemers en stemt af met de gemeente over andere (aangevraagde) activiteiten behorend bij de aanvraag of melding. ODRA handelt ook bezwaar en beroep af. Dit is in 2022 niet aan de orde geweest.

In 2022 heeft ODRA de bodem-vth-taken overgenomen. Dit betrof een kleine verschuiving in taken, waarmee nu het werkproces rond bodem bij alle partners gelijk is.

ODRA adviseert verder op aanvraag over specialistische milieu-onderwerpen, met name in het werkveld ruimtelijke ordening-milieu. Strikt genomen betreft deze advisering geen vth, maar raakt het vaak wel.

De beschikbare capaciteit voor vergunningverlening en advies was ongeveer 1 fte.

*Aandachtspunten*

Het kader rond vergunningen vereist formeel actualisatie. Met de komst van de Omgevingswet ligt de focus op het inrichten van de werk-processen. Daarnaast voorziet het landelijk Interbestuurlijk programma VTH (2023-2024) in ondersteuning in het opstellen van regionaal kader. Het lijkt logisch van deze ontwikkeling gebruik te maken.

# 4 Kaderstelling vth-milieu

De activiteiten van de gemeente richten zich op de kaderstellende taak:
- Actueel (regionaal) kader VTH-milieu.
- Sluitend maken beleidscyclus, borgen proces continu verbeteren.
- Kader omvat inhoudelijk alle thema's, opgavegericht (ipv regelgericht).
- Kader is volledig conform Besluit omgevingsrecht, Ministeriele regeling en kwaliteitscriteria 2.2.

In Tabel 3 zijn de activiteiten rond kaderstelling samengevat.

*Ontwikkelingen regionaal uniform kader en uitvoeringsprogramma*
We zijn wettelijk verplicht een regionaal gezamenlijk kader en uitvoeringsprogramma op te stellen voor de bij de omgevingsdienst belegde taken. Een uniform, gezamenlijk kader is geen doel op zich, maar een voorwaarde voor een slagvaardige ODRA en onderlinge samenwerking om milieuproblemen aan te pakken en zo bij te dragen aan een schone, veilige en gezonde leefomgeving in Rheden en in de regio.

Bij de start van ODRA in 2013 was de algemene overtuiging dat beleid en uitvoering strikt gescheiden moesten worden. Nadrukkelijk zijn destijds daarom geen beleidstaken bij ODRA belegd. Inmiddels is gebleken dat hierdoor uitvoering en beleid vaak niet op elkaar aansluiten. Dit probleem is niet specifiek milieu en omgevingsrecht, maar speelt in allerhande beleidsterreinen zoals bleek bv. uit de toeslagenaffaire en de jeugdzorgproblemen.

In 2019-2020 hebben we op initiatief van de gemeenten het regionale milieutoezichtskader geactualiseerd. Dit bleek in de praktijk een moeizaam proces vanwege gebrek aan kennis, expertise, formatie en/of andere prioriteiten bij de gemeenten. In 2021 heeft de Commissie Van Aartsen in 2021 geadviseerd het initiatief/opdracht voor het regionale kader en uitvoeringsprogramma bij de omgevingsdienst te beleggen en hierin een omgekeerde procedure (vergelijkbaar met de huidige begrotingsprocedure van ODRA) voor het vaststellen te volgen. Op basis van de in 2022 uitgevoerde regionale verkenning naar meer milieu-samenwerking is in december 2022 besloten (onder meer) het gezamenlijke uitvoeringsbeleid bij ODRA te beleggen.

In 2022 is ook het landelijke Interbestuurlijke Programma VTH gestart om de adviezen van de Commissie Van Aartsen uit te werken en te implementeren (looptijd t/m 2024). Dit traject zal ons eigen regionale transitieproces flink ondersteunen. We participeren hierin daarom actief.

**Tabel 3 Activiteiten kaderstelling vth-milieu**

| Onderwerp | Activiteiten 2022 | Toelichting | Voort-gang |
|---|---|---|---|
| Actueel kader milieutoezicht. | Verkenning meer regionale milieusamenwerking. | Een extern adviseur heeft de mogelijkheden voor meer regionale milieu-samenwerking verkend. | ☺ |
| | Deelname Vakberaad milieutoezicht (deelnemers gemeenten en ODRA) | In het Vakberaad werken we in de regio samen rond het opstellen van regionaal kader milieutoezicht. Vanwege de coronamaatregelen en in afwachting van de hierboven genoemde verkenning zijn er slechts 2 overleggen geweest. | 😐 |
| | Deelname IBP-vth pijler 5 (regionaal vth-kader). | Het IBP-VTH is in 2022 gestart. Uitvoering is in 2023 en 2024. | ☺ |
| | Afstemmen milieu-vth in gemeentelijk vth-beleid 2022. | Naar aanleiding van de komst van de Omgevingswet en het rapport van de Rekenkamer uit 2020 is in 2022 het gemeentelijk vth-beleid leefomgeving geactualiseerd. Het regionale milieukader is hierin als gegeven meegenomen om aansluiting zo goed mogelijk te borgen. | ☺ |

| Onderwerp | Activiteiten 2022 | Toelichting | Voort-gang |
|---|---|---|---|
| Sluitend maken beleidscyclus, borgen proces continu verbeteren | • Opstellen jaarverslag milieu-vth 2021.<br>• Vaststellen Werkprogramma ODRA 2023.<br>• Milieu-vth integraal onderdeel van het Uitvoeringsprogramma 2023. | In het Besluit omgevingsrecht en de kwaliteitscriteria staan bepalingen over welke informatie de diverse documenten van de pdca-cyclus moet bevatten. De gesloten pdca-cyclus borgt een continue verbetering. Dit jaarverslag vormt met de jaarstukken van ODRA de verslaglegging over 2022. Verbeterpunten nemen we mee in het volgende uitvoeringsprogramma. | ☺ |
| Kwaliteit uitvoering | Verordening kwaliteit uitvoering en handhaving omgevingsrecht | Voor de taken die worden belegd bij omgevingsdiensten is de gemeenteraad volgens de wet verplicht om bij verordening regels te stellen voor de uitvoer van die taken. Vanwege de Omgevingswet moet de huidige verordening worden aangepast. | ☺ |

*Aandachtspunten*

- De focus op regionaal beleid heeft als nadeel mogelijk minder oog voor lokale opgaven. Of en hoe de lokale opgaven voldoende geborgd worden, vraagt speciale aandacht.
- In het kader van integraal werken streven we naar een breed uitvoeringsprogramma vth leefomgeving. De verschillende cyclussen van de vakdisciplines maakt dit complex. Vanuit praktische overwegingen kiezen we vooralsnog voor een deels afzonderlijke cyclus voor de ODRA-gerelateerde milieu-vth en advies-werkzaamheden.

# 5 Organisatie vth-milieu

*Organisatie*

ODRA voert de feitelijke uitvoering van de gemeentelijke milieu-vth-taken. ODRA is een samenwerkingsverband van de gemeenten Rheden, Arnhem, Doesburg, Westervoort, Duiven, Zevenaar, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rozendaal en provincie. ODRA is daarbij een zelfstandige organisatie. In de GR-ODRA en DVO-ODRA-gemeente Rheden liggen de afspraken tussen de partners en ODRA vast. Het Dagelijks Bestuur van ODRA bestaat uit de wethouders van Renkum, Westervoort, Arnhem, Lingewaard en gedeputeerde.
Het Algemeen Bestuur bestaat uit de portefeuillehouders van alle deelnemende gemeenten en provincie, waarbij de gemeente Rheden 8 stemmen heeft van de in totaal 102.

Het maken van afspraken over het jaarlijkse ODRA-werkprogramma (waarvan ongeveer $^2/_3$ milieutoezicht) is gemandateerd aan de teammanager Omgevingsrecht en veiligheid en in de dagelijkse praktijk belegd bij de adviseur milieu-vth. Partners en ODRA stemmen ongeveer maandelijks in het ODRA-partneroverleg ODRA-zaken inhoudelijk en organisatorisch af. De adviseur milieu-vth is in dit overleg plaatsvervangend voorzitter en neemt namens het ODRA-partneroverleg deel aan het voorzittersoverleg van de 7 Gelderse Omgevingsdiensten.

Inwoners kunnen milieuklachten melden via het Provincieloket. De provincie stuurt de klachten door naar de juiste instantie. Wanneer een inwoner een bedrijfsgerelateerde milieuklacht indient via een MOR-melding, sturen we die door naar ODRA via het Provincieloket. Rond klachten over horeca en evenementen werken ODRA, medewerkers Veiligheid en de toezichthouders leefomgeving (BOA's) samen.

*Samenwerking*

*Afstemming gemeente en ODRA*

Medewerkers van ODRA stemmen op zaakniveau (controle, klacht etc.) wanneer nodig af met de gemeentelijke collega's en vice versa. Per taakveld (bodem, asbest, piket en bedrijven en vergunningverlening, juridisch) heeft ODRA een medewerker die contact onderhoudt met de gemeentelijke collega's op zijn taakveld. In 2022 is een start gemaakt met meer afstemming van de uitvoeringsprogramma's van VGGM, ODRA en gemeente. Algemene contacten en afspraken (werkprogramma) stemmen accountmanager van ODRA en de regisseur/adviseur milieu-

vth van de gemeente af. Zij organiseren verder de verbinding tussen gemeente en ODRA-collega's waar geen routine is.

*Extern*
We werken samen met de regiogemeenten, provincie en ODRA in diverse samenstelling samen rond de thema's energie, ondermijning en Omgevingswet. Daarnaast werken we in de regio samen op milieugebied in de Overlegstructuur Regionale Milieusamenwerking (ORM) met sinds 2020 ook een Vakberaad milieutoezicht. Zoals eerder genoemd, loopt een traject naar versterking regionale milieusamenwerking. De activiteiten van de ORM zullenl daarmee een gezamenlijke dienst van ODRA worden.

ODRA werkt samen met de Waterschappen, RWS, VGGM, politie en OM. De Gelderse omgevingsdiensten werken samen binnen het zogenaamde Gelders Stelsel (van Omgevingsdiensten) en landelijk binnen de Omgevingsdiensten NL.

## *Aandachtspunten*

*Overlegstructuur*
Geconstateerd is dat de ambtelijk-bestuurlijke overlegstructuur ODRA-partners (governance) door diverse ontwikkelingen niet meer helemaal passend is. Dit wordt gevoeld in onder meer de begrotingscyclus, op slagvaardigheid in de samenwerking, sturing op programma's, projecten en gezamenlijke diensten. Gezien ook de landelijke en Gelderse ontwikkelingen van de versterking van het vth-stelsel is besloten verbetering uit te stellen naar 2023.

*Archief milieustukken ODRA*
De milieustukken worden sinds 1 september 2015 opgeslagen in het ODRA-systeem. Bedoeling is de stukken te archiveren in een e-depot bij het Gelders Archief. Archivering in een e-depot bleek echter juridisch en technisch veel complexer te realiseren dan gedacht. Besloten is daarom de archivering verder te regelen in samenhang met Omgevingswet en het nieuwe vth-zaaksysteem van ODRA. ODRA heeft in 2021 een Business case laten opstellen door een extern adviesbureau. Geconstateerd is dat bij ODRA onvoldoende kennis, kunde en formatie is om de archivering van vth-stukken te organiseren. Binnen de regio is discussie over de oplossing hiervan. Eind 2022 is afgesproken een kwartiermaker aan te stellen om een integraal projectplan uit te werken. Vertraging van het project archivering betekent wel dat de milieustukken nog langer niet worden gearchiveerd conform de Archiefwet. Het op orde brengen hiervan zal een nog grotere tijdsinvestering vragen.

*Milieu-informatie*
- In de diverse overheidssystemen is veel informatie voor handen. Uitwisseling tussen verschillende systemen is echter lastig, zo ook tussen ODRA en gemeente.
- De milieu-informatie is nog niet openbaar toegankelijk conform het Arhus-verdrag.
- Risicogericht toezicht vereist beschikbaarheid van data over resultaten van controles. ODRA heeft in 2021 een nieuwe vth-systeem geïmplementeerd. Verdere inrichting van het systeem en opbouw van data zal komende jaren nog aandacht vragen. Kansen op versnelling biedt het IBP-VTH.

*Divers*
- De provincie heeft aangegeven te stoppen met het provincieloket. De Gelderse omgevingsdiensten gaan gezamenlijk op zoek naar een alternatief.
- Cultuur, houding en gedrag van medewerkers van gemeente en ODRA verschillen. Dit is met name zichtbaar in zaken waarin activiteiten van bedrijven strijdig zijn met milieuregelgeving, deels ook inherent aan verschillen tussen bouw- en milieuregelgeving.
- Samenwerking van de milieutoezichthouders van ODRA en de toezichthouders leefomgeving van de gemeente is beperkt door de vele wisselingen bij de gemeentelijke toezichthouders afgelopen jaren.

**Tabel 4 Organisatie milieu-vth (activiteiten gemeente)**

| Onderwerp | Activiteiten 2022 | Toelichting | Voort-gang |
|---|---|---|---|
| Opdracht ODRA | Vaststellen ODRA-werkprogramma 2023 | In een jaarlijks ODRA-werkprogramma leggen we het werkpakket vast voor het betreffende jaar; in het voorjaar op hoofdlijn en in het najaar in detail. | ☺ |
| Accountmanagement | Deelname workshop Evaluatie accountmanagement. | In 2020 is het accountmanagement opnieuw ingericht. Voorjaar 2022 is de nieuwe werkwijze geëvalueerd. Over het algemeen bevalt de nieuwe werkwijze. Enkele kleine verbeterafspraken zijn gemaakt. Onder meer is een start gemaakt met structurele, regionale afstemming op managementniveau. | ☺ |
| Rijker verantwoorden. | Deelname werksessies Energie en Circulaire economie. | De Omgevingswet en opgavegericht werken vereist door-ontwikkeling van de outputfinanciering/sturing naar outcome-sturing. ODRA werkt hiertoe met de partners aan een programma 'Rijker verantwoorden'. In 2022 heeft ODRA gewerkt aan een werkwijze rijker verantwoorden in een pilot rond energie en circulaire economie. | ☺ |
| Archivering | Deelname werkgroep archivering (evenals een collega DIV van De Connectie). | 2 bijeenkomsten. Verloopt moeizaam, zie verder onder de aandachtspunten. | 😐 |
| Programma's en projecten | Verkenning meer regionale milieusamenwerking. | Samenwerking binnen projecten blijkt met 11 partners in de praktijk lastig. Verbetering was onderdeel van de verkenning naar meer regionale milieusamenwerking (zie tabel 3). | ☺ |
| Mandaatbesluit en GR-ODRA | Voorbereidingen aanpassen:<br>• Algemeen mandaatbesluit ODRA-gemeente Rheden ikv Omgevingswet en<br>• GR-ODRA vanwege Omgevingswet en wijziging Wgr. | Vanwege de Omgevingswet moeten het mandaatbesluit en de GR-ODRA worden aangepast. ODRA heeft met de partners beide documenten inmiddels aangepast, waarin Rheden actief heeft geparticipeerd in het traject. Het mandaatbesluit is daarbij omgezet naar een breed mandaat, wat het gebruik in de praktijk ten goede komt. Voor de wijzing van de GR vanwege wijziging van de Wgr heeft ODRA een plan van aanpak opgesteld. Formele vaststelling van beide documenten volgt in 2023. | ☺ |
| DVO | Actualisatie is uitgesteld naar 2023/2024. | De DVO's van de partners met ODRA verschillen op onderdelen storend van elkaar. De DVO's zullen ook ivm de Omgevingswet aangepast moeten worden. Besloten is dit te combineren. | 😐 |
| Samenwerking ODRA-gemeente Rheden | Opvolging afspraken Doelmatigheidsonderzoek samenwerking ODRA-gemeente Rheden | In 2021 zijn in een evaluatie-onderzoek een aantal (verbeter)afspraken rond de samenwerking van gemeente en ODRA in complexe casussen. We hebben deze afspraken uitgewerkt in een protocol. Bij ODRA staat deze actie nog open (actie 2023). | ☺ |

# 6 Wettelijke en maatschappelijke ontwikkelingen

We hebben te maken met diverse wettelijke en maatschappelijke ontwikkelingen zoals de versterking van het vth-stelsel, de komst van de Omgevingswet, het verschuiven bodemtaken van provincie naar gemeente en klimaatverandering.

*Versterking milieu-vth-stelsel – landelijk en in Gelderland*
Zoals eerder genoemd, heeft het rapport van de Commissie Van Aartsen (Om de leefomgeving, 2021) grote impact op het milieu-vth-taakveld. Ontwikkelingen zijn nog erg ongewis, maar zullen ongetwijfeld effect hebben op ODRA en het Gelders Stelsel van Omgevingsdiensten.

*Omgevingswet*
Activiteiten rond de Omgevingswet zijn erop gericht om bij de start in 2024 de organisatie van milieu-vth in ieder geval technisch aangepast te hebben aan de nieuwe wet (ict-systemen, werkprocessen, kader en cultuur, houding en gedrag). ODRA werkt hieraan via het programma Omgevingswet.
Via verschillende werkgroepen wordt regionaal samengewerkt en is er verbinding met het gemeentelijke programma Implementatie Omgevingswet. Met de invoering van de Omgevingswet is het heffen van milieuleges op vergunningprocedures weer mogelijk. Regionaal is afgesproken dit uniform te doen. Gezien het beperkte aantal milieuprocedures in Rheden zal dit niet veel inkomsten genereren.

*Bodemtaken*
Met de komst van de Omgevingswet per 2024 verschuiven er bodemtaken van provincie naar gemeenten. ODRA voert op dit moment de provinciale bodemtaken uit voor heel Gelderland. ODRA zal de bodemtoezichtstaken voor Rheden uit blijven voeren (verplicht basistakenpakket). Voor de uitvoering verandert er dus niets. Wel zal een en ander organisatorisch geregeld moeten worden en moeten we geld bijleggen, omdat het rijk de deregulering niet volledig vergoed.

*Klimaatverandering*
Klimaatverandering zal komende jaren steeds meer aandacht en prioriteit in het milieutoezicht vereisen. Vth blijkt een effectief instrument bij het treffen van energiebesparende maatregelen door bedrijven. Het biedt ook kansen rond energietransitie, klimaatadaptatie en circulaire economie.